

ASCOLTA

40. årgang · Nr. 3
December 2021

Verdis Maskeballet

Boudicca på Den Fynske Opera

En perle med krølle på halen:

Den glade enke 2.0

Indhold

1 Forsiden:

Sine Bundgaard i *Den glade enke 2.0* på DKT.
Foto: Camilla Winther/DKT

3 Leder

På bagkant af kommunevalget

4 Operanoter

7 Anmeldelser

- *Den glade enke 2.0* på Det Kongelige Teater
- *Aida* på Den Jyske Opera
- *En Skærsommernatsdrøm* på Malmö Teater
- *Parsifal* på Langgaard Festival
- *La Bohème* på Det Kongelige Teater
- *Madama Butterfly* på Teater Undergrunden

24 Et musikalsk skæbnespil: Verdis *Maskeballet*

32 Operakalenderen

34 Anmeldelser

- *Faust* på Det Kongelige Teater

40 Opera vandt over corona

43 Anmeldelser

- *Boudicca* på Den Fynske Opera
- *Dyrets År - 1666* på Teater Undergrunden
- *Book of Mountains and Seas* på Takkelloftet

50 Pladescenen

Rohloff: Sange fra *Medea* og *Lysistrate*

54 In Memoriam

- Marianne Rørholm
- Edita Gruberova
- Udo Zimmermann
- Bernhard Haitink

58 Mærkedage

59 Portræt: Sophie Haagen

61 OV-Lokalt

63 OV's bestyrelse mm.

Medlemsblad for foreningen
OPERAENS VENNER
Udgiver: Operaens Venner
www.operaensvenner.dk
ISSN 0900-6354

Redaktionsgruppe:

Kim Reich (KR)
mail@kimreich.com Tlf.: 5050 2016
Ansv. redaktør

Henrik Marcussen (HM)
henrikmarcussen@outlook.com
Tlf.: 4142 2684

Anne Holm (AH)
enna.mloh@gmail.com Tlf.: 2682 1911

Kirsten Neel Harry (KNH)
knh@xtrahand.dk Tlf.: 2165 3499

Pia Fossheim (PF),
billedredaktør, dtp, annoncer
fossheim@webspeed.dk Tlf.: 2287 8044

Bestyrelse, udvalg
og lokal-afdelinger: Se side 63

Tryk: Specialtrykkeriet Arco A/S

Distribution: PostNord

Reklamationer over leveringen
rettes til kasserer Hanne Brenøe
hanne@brenoe.dk Tlf.: 3810 0797

Et Abonnement på ASCOLTA er samtidig et
medlemskab af Foreningen Operaens
Venner. Årskontingentet er 400 kr. og 450 kr.
for to samboende. Pensionister over 65 år
betaler 250 kr., samboende 330 kr.

Næste nummer udkommer 1. februar 2022
Redaktionel deadline 1. januar 2022
Annonce-deadline: 7. januar 2022

Fotos i Ascolta er så vidt muligt clearet med rettighedshavere. Skulle nogle være overset, er det sket utilsigtet, og retmæssige krav vil ved henvendelse til redaktionen blive honoreret, som var retten indhentet i forvejen.

På bagkant af kommunalvalget

Af Kim Reich

”Det er usundt, når kulturlivet i for høj grad bliver afhængigt af permanent støtte fra de offentlige kasser. Man får det, man betaler for, og når det primært er magthaverne, der betaler, så udebliver magtkritikken. Man får et kulturliv, der spiser af hånden”.

Ovenstående er et citat fra et parti, der glad og gerne vil skære i kulturstøtten og som også er af den opfattelse, at kultur på markedsvilkår virker fremmede for det sublime.

Det kan diskuteres, for det er bl.a. hævet over enhver tvivl, at opera som kunstart vil få det meget svært uden en eller anden for offentlig støtte. Derfor har eksempelvis Peter Theiler, der er intendant på Sächsischen Staatsoper Dresden jævnligt holdt møder med Freistaats Sachsens Staatsministerin für Kultur und Tourismus, Barbara Klepsch, for at sikre, at Semperoper med ansatte og ensembler også

er at finde ’på markedet’ efter coronapandemiens ophør.

Opera er en kunstform, der samler kunstarterne i et helt enestående, men også meget krævende udtryk - uanset om vi taler Grand Opera med hele udtrækket eller om en lille nutidig forestilling med få medvirkende og primitive kulisser i et lokale et sted i det klassiske ingenmandsland. Den mangfoldighed vi ser i dag ville vi heller ikke have, hvis fællesskabet ikke gav en hånd med. Siden den spæde start med Monteverdis *Orfeo* i Mantua i 1607 har operagenren udviklet sig fra at være en foreteelse for de få til en mulighed for de mange, men folket har vel altid under en eller anden form haft adgang til opera og ved sin tilstedeværelse navnlig i ’gamle dage’ skabt kaos og larm.

Det er ikke alle - høj som lav - der gider at beskæftige sig med opera. Og heri ligger jo nok kernen til den evige strid om, hvorvidt fællesskabet skal skabe

grundlaget for at de, der går i operaen, kan få et øjebliksbillede af historien i form af f.eks. *Maskeballet* eller én på følelserne med *La Bohème*. Og så er det åbenbart lige meget, at alle i branchen i dag gør sig store anstrengelser for at nå ud til så mange som muligt samtidig med, at de skaber stor kunst.

Den glade enke 2.0 på Det Kongelige Teater er et storslået eksempel på, at kulturlivet bestemt ikke ligger under for magthaverne. Det samme er Den Jyske Operas nye *Aida*-fortolkning. Endelig er der i operalitteraturen mange eksempler på, at der blev udøvet censur, når librettisten kom for tæt på, så operaen har i mange tilfælde været på udfordrernes side. Derfor vil jeg ikke hænge ovenstående parti ud ved navn, men kan nok frygte, at synspunkterne i citatet ikke er helt enestående i den brede vælgerskare. Med andre ord: til kamp også i det nye år! ■

WWW.OPERAENSVENNER.DK

Dirigentdebut i Tyskland

Maria Badstue har netop haft sin debut som operadirigent i Tyskland, hvor hun ved operahuset Neubrandenburg/Neustrelitz dirigerede *Der Kaiser von Atlantis* af Viktor Ullmann. Det er Sven Müllers nye operahus, og han er også instruktør på denne opsætning.

Operaen har en ganske særlig og tragisk tilblivelseshistorie, fortæller Maria Badstue:

”Koncentrationslejren Theresienstadt skulle fungere som et PR-eksempel for KZ-lejrene og der blev derfor produceret en del kunst i lejren. *Der Kaiser von Atlantis* er skrevet af Viktor Ullmann og librettisten Peter Kien, som mødtes i lejren. Det er et værk som Hitler selv bestilte, hørte - og undertrykte. Både komponist og librettist blev deporteret til Auschwitz og døde, da værket var færdigt. Det er virkelig et fyrtårn af lys i en meget mørk tid. Det minder os på stærkeste vis om den glidebane, som det er at følge en vej med misinformation, fake news og lignende. Det er næsten rørende i disse politisk tumultariske tider,

Maria Badstue. Foto: Lou Mouw

at netop denne opera viser sig, at blive den første opera jeg dirigerer i Tyskland. Det er et værk som i høj grad har fungeret som katalysator for social forandring og uddannelse. Og så er operaen virkelig et mindesmærke for holocaust. Jeg har efterhånden dirigeret en del moderne opera især i Danmark, og jeg er enormt glad for at debutere i Tyskland med netop dette værk”, siger Maria Badstue. Viktor Ullmann studerede hos Arnold Schönberg og hans musik har stærke tråde til Kurt Weil, Hindemith og Stravinsky. ■

Lydoptagelser fra DKT

Det Kgl. Bibliotek har overtaget teaterentusiasten Knud Hegermann-Lindencrones (1907 - 1994) optagelser fra de københavnske scener fra årene 1948 - 1988, hvor han af skiftende teaterdirektører fik lov til at sætte optageudstyr op og gemme lyden af den ellers flygtige scenekunst. I alt er der bevaret 1.700 timers forestillinger fra Det Kongelige Teater og 1.000 timers forestillinger fra privatteatrene i København fordelt på 3.300 spolebånd. DKT erhvervede samlingen i 1992 og nu har Det Kgl. Bibliotek overtaget de originale spolebånd inklusive digitale udgaver, således at samlingen kan stilles til rådighed for offentligheden. Et omfattende register, der er udfærdiget af tidligere arkivar ved DKT Niels Peder Jørgensen, er gjort søgbart i Det Kgl. Biblioteks bibliotekssystem. Uddrag er tidligere udgivet på LP og CD af Udgiver-selskabet Hegermann-Lindencrone og Berlingske, men langt størstedelen har ikke før været offentligt tilgængeligt. Man kan lytte til samlingen ved fysisk fremmøde på Det Kgl. Biblioteks

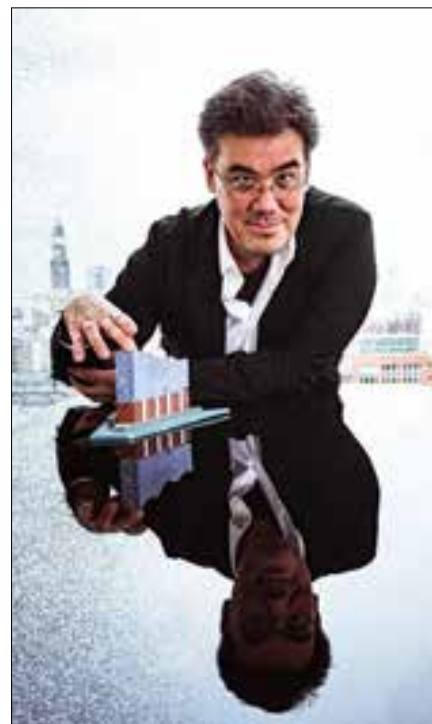
forskerlæsesal i Den Sorte Diamant, København. Oversigt findes på <https://www.kb.dk/find-materiale> (skriv Knud Hegermann-Lindencrones båndarkiv i søgefeltet). ■

Alan Gilbert til Stockholm

Alan Gilbert, der er chefdirigent ved NDR Elbphilharmonie Orchester i Hamburg, kommer sideløbende til at varetage jobbet som musikchef ved Kungliga Operan i Stock-

holm. I otte år fra 2000 stod han i spidsen for Kungliga Filharmonikerna, ligesom han efterfølgende var musikchef ved New York Philharmonic.

Alan Gilbert er født i New York og har studeret ved Juilliard School of Music. I 1994 vandt han George Solti-prisen og samme år førsteprisen ved International Competition for Musical Performance i Genève. Siden har han bl.a. arbejdet ved Santa Fe Opera og været assisterende dirigent ved Cleveland Symphony

Alan Gilbert.

Knud Hegermann-Lindencrone. Foto: Det Kgl. Bibliotek.

Orchestra. Han har i de senere år høstet stor anerkendelse for opførelsen af Gerschwins *Porgy and Bess* i Milano, der var hans debut på La Scala, og hvor han senere også dirigerede Korngolds *Die tote Stadt* med stor succes. Hans førsteoptræden på Semperoper i Dresden var med Schoenbergs *Moses und Aron* og så er det værd at fremhæve hans lederskab omkring Mahler Chamber Orchestra's premiere i USA på George Benjamins *Written on Skin*, der var en del af Lincoln Center og New York Philharmonic's Opera Initiative. ■

Dobbelt prisuddeling

OV-Prisen 2019 overrækkes til **Gert Henning-Jensen** for rollerne som Rane Johnsen i *Drot og Marsk*, Rodolfo i *La Bohème*, Pang i *Turandot* samt Alfred i *Flagermusen*, alle på Det Kongelige Teater.

OV-Prisen 2020 overrækkes til **Jens Søndergaard** for rollerne som Eugen Onegin på Den Jyske Opera, Wotan i *Rhinguldet* i Esbjerg og Schaunard i *La Bohème* på Østre Gasværk.

Dato: Lørdag 12. februar 2022 kl. 12.00 - ca. 16.00

Sted: Café Oasen, Frode Jakobsens Plads 4, 2720 Vanløse (lige ved Vanløse Station: S-tog, Metro og busser: 9A, 10, 22 og 26).

Pris: 275,- for en frokostbuffet (drikkevarer er ikke inkl. i prisen). Ønskes vegetar-mad skal det oplyses.

OBS - Maden leveres i år af cateringfirmaet Smageriet, og vil bestå af både kød, tilbehør og salater. Der vil være separate retter for eventuelle vegetarer.

Tilmelding - NYT - OBS: Tilmelding og betaling til Inez Gilvad:
Send navn, e-mail-adresse og antal til operaensvenner@mail.dk samt ved bank-overførsel til Nordea reg. 2128 konto 6278 643 709 eller via MobilePay til 2020 6335. Angiv, hvis der ønskes vegetar.

Tilmeldingsfrist: 25. januar 2022
Bekræftelser udsendes løbende pr. e-mail.

Foreningen Operaens Venner

En perle med krølle på halen

Den glade enke 2.0 på Det Kongelige Teater

Anmeldt af *Sanne Caft*

"Vil jeg, så vil jeg", synger Hanna Glawari æggende i Franz Lehárs herostratisk berømte "Vilja-sang", mens hun hér står i elegant hvidt kjolesæt med vildt kruset hår. Og da grisetterne kommer på scenen i Operaen i København, er det på lyserøde rulleskøjter og med grisetryner, mens de holder fast i rullebåndet,

der triller halve grise-kroppe på krog på tværs af scenen.

Intet er altså som det plejer at være i Kasper Holtens og Adam Pricés bearbejdning af den udødelige operette. Væk er gesandtskabet, væk er baronerne og væk er den rige bankier, der er død og har efterladt sin ikke så sørgende enke en formue af anselige dimensioner. Originalens kærligheds-historie mellem Hanna Glawari og Danilo er be-

varet - dog med den krølle på halen, at bejleren er en tidligere så feteret sanger, der nu savner en beundrende skare omkring sig og derfor i desperation har meldt sig til et realityshow med titlen "Gift ved første knald".

Ironien og sarkasmen er med andre ord tommytk. Og det virker. Der skal nok sidde denne og hin i salen og længes efter de store pragtrober og det parisiske overklasse miljøes glimtende opulence i historien

Den glade enke 2.0 for fuld skrue.

Foto: Camilla Winther / DKT

Grev Danilo (her Palle Knudsen med attitude)

Foto: Camilla Winther / DKT

om det lille Pontevedrinske gesandtskab i Paris, der så desperat har brug for at holde på de 20 millioner, som Den glade enkes afdøde mand har stående i nationalbanken. Han er nu forvandlet til stinkelig gri-

sebonde, der har efterladt sin enke en milliard. Der er kort sagt ikke den vinkel og tematik, der ikke er vendt og drejet i denne nyfortolkning. Ny er også teksten, der er en perle af mundret og

sangbar dansk med svirp, smæld og smerte. Svirp til kultureliten, til pressen, til kulturpolitikkerne og til kunstnerne - den kulturelite, der sidder i salen og griner med og ad sig selv, når der synges, at det kun er gamle damer, der går i teatret. Så ler de gamle damer i teatret. Det er en cadeau både til det kunstneriske hold og til publikum. Ja, vi går til opera. Ja, vi er kulturelite og ja, vi kan (også) grine ad os selv. Og når publikum på tekstanlægget bliver bedt om at nynne med, så gør vi det. Og holder bøtte, når tekstanlægget straks efter fortæller os, at nu skal vi klappe i og lade orkesteret tage den herfra.

En perle af en enke

Der er med andre ord metareference med metareference på i denne perle af en glad enke. Forestillingen er et smæld til public service logikker, til bilagsrod og desperate kulturchefer, der må og skal skaffe både penge og publikum. Pengene findes lokkende og pirrende i Den glade enke, Hanna Glawari - i skikkelse af henholdsvis Sine Bundgaard og Gisela Stille, der alternerer.